

POUČENÍ

o změnách v základních ustanoveních zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZPHN), na základě přijatých novel s účinností od 1. 1. 2009 (zákon č. 239/2008 Sb., zákon č. 259/2008 Sb., zákon č. 382/2008 Sb. a zákon č. 479/2008 Sb.) a dalších povinnostech stanovených tímto zákonem.

Při posuzování nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvku na živobytí se zjišťuje, zda osoba žádající o dávku a s ní společně posuzované osoby mají možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 11 ZPHN). Zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu:

1. **vlastní prací** (§ 12 a § 25 ZPHN) – posuzuje se započítí výdělečné činnosti u osoby nepracující, zvýšení rozsahu a intenzity výdělečné činnosti, možnost vykonávat lépe placenou výdělečnou činnost. Za projevenou snahu o zvýšení příjmu vlastní prací se považuje:

- prokázaná vlastní snaha o zvýšení příjmu z výdělečné činnosti zejména využitím služeb agentur práce, inzerce, nabídek výdělečné činnosti prostřednictvím internetu a korespondence se zaměstnavateli,
- výkon veřejně prospěšných prací nebo krátkodobého zaměstnání zprostředkovaného úřadem práce,
- výkon **dobrovolnické služby**¹ nebo **veřejné služby**², je-li tato služba vykonávána alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, a to pouze po dobu, kdy osoba (společně posuzované osoby) nadále prokazuje vlastní snahu o zvýšení příjmu (viz bod a).

Zřízení veřejné služby v obci není povinností a v případě, že obec nemá zřízenou veřejnou službu, může ji občan vykonávat i v jiné obci.

Tuto aktivitu jsou osoby pobírající dávku a společně posuzované osoby povinny osvědčit při prokazování nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi.

V souvislosti se zvýšením příjmu vlastním přičiněním má dále příjemce dávky pomoci v hmotné nouzi a s ním společně posuzované osoby povinnost předložit na výzvu orgánu pomoci v hmotné nouzi **individuální akční plán**, byl-li jim podle zákona o zaměstnanosti úřadem práce vypracován, a to ve lhůtě stanovené orgánem pomoci v hmotné nouzi.

2. **řádným uplatněním nároků a pohledávek** (§ 13 a § 27 ZPHN) – se rozumí uplatnění:

- nároku na dávky nemocenského pojištění,
- nároku na dávky důchodového pojištění (zabezpečení), s výjimkou starobního důchodu, na který vznikne nárok před dosažením důchodového věku,
- nároku na dávky státní sociální podpory,
- nároku na výživné a příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů neprovdané matce a dalších vyživovacích povinností podle zákona o rodině,
- nároků z pracovních nebo obdobných vztahů, nároku na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci a mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele,
- nároku z jiných pohledávek.

3. **prodejem nebo jiným využitím majetku** (§ 14 a § 26 ZPHN) – se rozumí prodej nebo jiné využití majetku, který nepatří mezi věci, jejichž prodej nebo jiné využití se podle zákona o pomoci v hmotné nouzi nevyžaduje.

Mimo uvedené body se posuzuje možnost zvýšení příjmu z **uzavřeného stavebního spoření** po uplynutí 6 měsíců, za které byla vyplacena dávka, pokud nárok na tuto dávku trvá. V případě, že získaná částka ze zrušeného stavebního spoření by byla vyšší než desetinásobek částky životního minima společně posuzovaných osob, se k této možnosti zvýšení příjmu přihlíží ihned.

¹ Podle § 2 odst. 1 zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů, je **dobrovolnická služba** činnost, při níž dobrovolník poskytuje:

- pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,
- pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v písmenu a),
- pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.

² Podle § 18a odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, se **veřejnou službou** rozumí pomoc obci v záležitostech, které jsou v zájmu obce, zejména při zlepšování životního prostředí v obci, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoci v oblasti kulturního rozvoje a sociální péče. Veřejná služba je vykonávána osobami v hmotné nouzi na základě písemné smlouvy uzavřené s obcí obsahující alespoň místo, předmět a dobu výkonu veřejné služby obci. Za výkon veřejné služby nenáleží odměna.

V souvislosti s výše uvedeným dochází rovněž k úpravě ustanovení § 24 ZPHN (stanovení částky živobytí):

- osoba, která na výzvu nedoloží individuální akční plán z úřadu práce, bude mít částku živobytí ve výši existenčního minima (Kč 2.020,--),
- osoba, která vykonávala dobrovolnickou nebo veřejnou službu alespoň 30 hodin v kalendářním měsíci, může mít částku živobytí za splnění dalších podmínek až Kč 3.679,--,
- osoba, která vykonávala dobrovolnickou nebo veřejnou službu alespoň 20 hodin v kalendářním měsíci a bude prokazovat vlastní aktivitu při hledání zaměstnání, může mít částku živobytí za splnění dalších podmínek až Kč 3.126,--,
- pokud nebude osoba vykonávat dobrovolnickou nebo veřejnou službu nebo bude, ale v rozsahu kratším než 20 hodin v kalendářním měsíci, bude po 6 měsících pobírání příspěvku na živobytí její částka živobytí rovna existenčnímu minimu (Kč 2.020,--). Toto se však nevztahuje na osoby, u nichž se nezkoumá snaha zvýšit si příjem vlastní prací, osoby pobírající podporu v nezaměstnanosti či podporu při rekvalifikaci a na osoby výdělečně činné. Podle přechodných ustanovení se období 6 měsíců začíná počítat od ledna 2009.
- u osoby, která není nezaopatřeným dítětem a osobou, u které se nezkoumá snaha zvýšit se příjem vlastní prací a dluží na výživném pro nezletilé dítě částku vyšší než trojnásobek měsíční splátky stanovené rozhodnutím soudu, nebo vyšší než částku, která by připadala na 3 měsíce, je-li plnění vyživovací povinnosti stanoveno jiným způsobem, bude činit částka živobytí částku existenčního minima. Pokud jde o osobu, které vznikl dluh na výživném až po podání žádosti o příspěvek na živobytí a která z důvodu nedostatečného příjmu podala soudu návrh na zrušení nebo snížení výživného; náleží za splnění dalších podmínek částka živobytí ve výši Kč 3.126,--.

Další novelizace se týká ustanovení § 40 odst. 2 ZPHN, kde je nově stanovena povinnost ustanovit zvláštního příjemce v případech, kdy hrozí ztráta bydlení a v případech, kdy by se výplatou dávky příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit.

Beru na vědomí, že vlastní aktivní přístup při hledání zaměstnání, uplatnění nároků a pohledávek a využití majetku, bude ovlivňovat výši částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob).

Podpisem žadatel o dávku a s ním společně posuzované osoby stvrzují skutečnost, že se seznámili s obsahem poučení a převzali jednu kopii tohoto poučení.

V Ostravě dne: _____

Žadatel o dávku (příjemce dávky):

Podpis žadatele (příjemce dávky):

Společně posuzované osoby:

Podpis společně posuzované osoby:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ověřila pověřená úřední osoba dle č. OP žadatele (příjemce dávky):
